

Handlingsplan för näringsliv och entreprenörskap

2018-2022

Region Örebro län

Innehåll

Innehåll.....	3
Sammanfattning	4
Inledning	6
Handlingsplanens mål	7
Utmaningar och möjligheter för Örebro läns näringsliv	7
Företagsklimatet är gott men behöver fortsätta utvecklas	7
Minska den lokala sårbarheten.....	7
Stärkt entreprenörskap stärker hela länet	8
Växande företag utvecklar länet	8
Fler företag på en internationell marknad	9
Ökad digital mognad skapar nya möjligheter.....	9
Innovationsupphandling - en utvecklingskraft för småföretag.....	10
Ökat kunskapsinnehåll i företag skapar nya värden	10
Stärkt investerings- och etableringsarbete	11
Stärk tillgången till kapital	12
Potentiell hållbar tillväxt inom bioekonomin	12
Mobiliserande samverkan.....	13
Business Region Örebro	14
Tre strategiska inriktningar	15
1. Skapa ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag	15
Insatsområden.....	17
2. Öka internationaliseringsgraden och kunskapsinnehållet i näringslivet	18
Insatsområden.....	20
3. Underlätta för fler etableringar, investeringar och finansieringsmöjligheter.....	21
Insatsområden.....	22

Sammanfattning

”Örebroregionen – Sveriges hjärta. En attraktiv och pulserande region för alla.” Denna vision bärs av Örebro läns nyligen antagna regionala utvecklingsstrategi och är utgångspunkten för denna handlingsplan, som fokuserar på ett prioriterat område i den regionala utvecklingsstrategin: *näringsliv och entreprenörskap*. Handlingsplanen sätter ramarna för utveckling och tillväxt i det geografiska området Örebro län. Genom strategiska satsningar ska samverkan stärka länets entreprenöriella identitet och innovativa attraktionskraft. Näringsliv och offentlig verksamhet ska tillsammans öka länets attraktivitet för investeringar i såväl företag, talanger och kapital men även skapa möjligheter att utveckla både nya och befintliga företag och verksamheter i länet.

Handlingsplanen lyfter fram tre strategiska inriktningar som finns i den regionala utvecklingsstrategin. Inom varje strategisk inriktning har ett antal insatsområden identifierats. Utifrån dessa ska samverkan utformas och förutsättningar skapas för företag så att utvecklingen i länets näringsliv stärks och accelererar.

1. Skapa ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag

- Säkerställa en god, rättssäker och effektiv kommunservice
- Utveckla ett kompletterande kundanpassat rådgivningssystem
- Stärka entreprenörskapet hos unga, kvinnor och utrikes födda
- Tillsätta ett regionalt näringslivsråd
- Möjliggöra för digitala mötesplatser för entreprenörer
- Skapa strukturer och institutionella ramar för att utveckla bioekonomin och den cirkulära ekonomin

2. Öka internationaliseringsgraden och kunskapsinnehållet i näringslivet

- Vidareutveckla Regional Exportsamverkan
- Stärka digitaliseringen i små och medelstora företag
- Underlätta för småföretag att delta i innovationsupphandling
- Stärka innovationskraften i länets företag genom koppling till forskning inom innovationsstrategins prioriteringar

3. Underlätta för fler etableringar, investeringar och finansieringsmöjligheter

- Förstärka och utveckla det strategiska investerings- och etableringsarbetet
- Stärka den nationella och internationella kännedomen om länets styrkeområden och innovationsstrategins prioriteringar
- Underlätta företagens kapitalförsörjning
- Arbeta långsiktigt och strategiskt med finansieringslösningar

Inledning

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som antogs av regionfullmäktige i mars 2018, sträcker sig fram till 2030. Strategin identifierar utmaningar och strategiska inriktningar inom tio prioriterade områden som syftar till att nå de tre övergripande målen och dess effektmål. De tre övergripande målen är *stark konkurrenskraft, hög och jämlik livskvalitet* samt *god resurseffektivitet*.

Utgångspunkten för denna handlingsplan är det prioriterade området Näringsliv och entreprenörskap. De strategiska inriktningarna och dess insatsområden konkretiseras i årliga aktivitetsplaner.

Det övergripande målet för handlingsplanen är i första hand att utveckla en hållbar stark konkurrenskraft i länet. Det innebär att handlingsplanen också bidrar till en god resurseffektivitet.

Den regionala utvecklingsstrategin har en bred ansats och uppmuntrar till tvärsektoriella insatser. Denna handlingsplan kommer att avgränsas till näringsliv och entreprenörskap och inte hantera social ekonomi och kompetensförsörjning, trots att självklara beröringspunkter finns. Den sociala ekonomin hanteras i Plan för civilsamhälle och social ekonomi 2018-2021 (antagen av Nämnden för regional tillväxt 25 januari 2018). Arbetet med att förbättra kompetensförsörjningen i näringslivet adresseras i en särskild handlingsplan.

Sambanden mellan jämställdhet och tillväxt är beforskade och empiriskt belagda. Dessa samband handlar om ökad lönsamhet i företagen, ökad regional innovationsförmåga, ökat socialt kapital, effektivare användning av humankapitalet och ökad regional attraktivitet. Därför använder vi jämställdhet som hävstång i denna handlingsplan och i de kommande aktivitetsplanerna.

Höga ambitioner i arbetet med omställningen till ett mer hållbart näringsliv skapar ökad konkurrenskraft, ökad resurseffektivitet och ökad social trygghet. Utvecklingen i omvärlden innebär en ökad möjlighet till stark konkurrenskraft och tillväxt om länets aktörer kan ligga steget före. Genom att ta fram innovativa lösningar som är konkurrenskraftiga på en global marknad ökar tillväxten och ger samtidigt större klimatnytta.

För att få bästa samhällsekonomiska effekt av handlingsplanen följs den regelbundet upp och utvärderas. Resultaten kommuniceras på ett framåtsyftande sätt till länets aktörer och lärdomarna styr framtida satsningar. Goda exempel på insatser som effektivt leder mot målen delas aktörer emellan.

Handlingsplanen för näringsliv och entreprenörskap har tagits fram i dialog med Business Region Örebro som är länets samverkansplattform för näringsfrågor. Även Almi Mälardalen, Coompanion, Creative House, Drivhuset, Energikontoret, Företagarna, Handelskammaren Mälardalen, Nyföretagarcentrum och Ung Företagsamhet har bidragit med inspel till handlingsplanen.

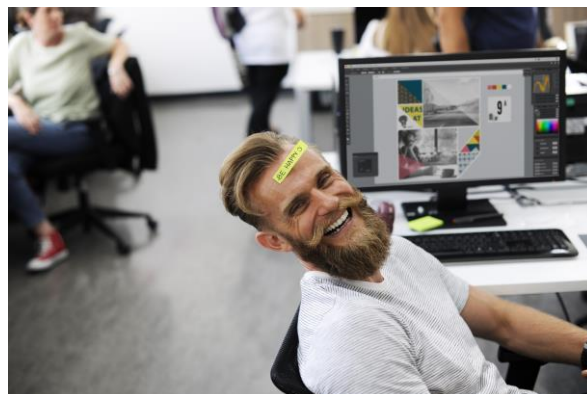
Handlingsplanens mål

Handlingsplanen rör sig mot två specifika tidsmässiga målbilder, 2022 och 2030. Handlingsplanens tidsrymd sträcker sig till 2022, då finns en tydlig grund för det långsiktiga arbetet med siktet ställt mot 2030. På ett övergripande plan är målet att bidra till stark konkurrenskraft i länet genom att till 2022 stärka länets entreprenöriella identitet och innovativa attraktionskraft.

Detta möjliggörs genom att systematiskt länka handlingsplanen mot ett antal av de uppsatta effektmålen i den regionala utvecklingsstrategin till 2030: ökad kunskapsintensitet, ökad innovationskraft, ökad entreprenöriell aktivitet, ökad nationell attraktionskraft, ökad global konkurrenskraft, ökad tillväxt i näringslivet samt minskad klimatpåverkan. Kopplat till effektmålen finns framtagna indikatorer så att utvecklingen mot målen kan följas upp.

Utmaningar och möjligheter för Örebro läns näringsliv

Flera av näringslivets styrkor bygger på målmedvetet och långsiktigt arbete och en förmåga att utveckla de unika förutsättningar som länet har. Teknikutveckling, marknadstrender, globalisering och omvärldsutvecklingen ger nya möjligheter som kan accelerera en positiv utveckling i länet. De utmaningarna som finns kopplat till detta behöver dock mötas med nya strategiska satsningar.

Företagsklimatet är gott men behöver fortsätta utvecklas

Näringslivet i länet är lönsamt och tillväxten ligger i nivå med övriga riket.

Företagsklimatet är överlag gott och visar generellt på positiva trender över tid. I Sveriges kommuners och landstings öppna jämförelser av kommunernas myndighetsutövning har företagarna i Örebro län blivit nöjdare över tid, och numera ligger medelvärdet för länet över rikssnittet.

Minska den lokala sårbarheten

Örebro län har flera sårbara kommuner. Detta på grund av bland annat företagandets omfattning, det lokala företagsklimatet, möjligheterna till pendling samt andel av kommunens befolkning som är i arbete. Flera kommuner har en låg tillväxttakt i antal företag vilket på sikt kan hämma utvecklingen. Färre än rikssnittet arbetar i växande branscher och fler än rikssnittet arbetar i krympande branscher. Många länsbor jobbar i tillverkande företag och det finns därför potential att stärka branscher som stödjer tillverkningsindustrin och närliggande sektorer.

Stärkt entreprenörskap stärker hela länet

Flest nya jobb skapas i växande småföretag. Nya företag behövs för att upprätthålla en dynamisk och livskraftig ekonomi. De senaste 15 åren har Örebro län legat under rikssnittet när det gäller nyföretagande och även om nyföretagandet ökar så har andelen länsbor som kan tänka sig att starta företag sjunkit och ligger under rikssnittet. Länet har också under en tid haft Sveriges näst minst företagsamma¹ befolkning och bland unga är företagsamheten klart under det svenska genomsnittet.

I näringslivet är andelen män 68 procent och andelen kvinnor 32 procent (rikssnitt 58 procent respektive 42 procent). Bland nystartade företag bekräftas detta även om andelen kvinnor som startar företag har ökat något (2 procentenheter sedan 1998).

Fortfarande är andelen nystartade företag som leds av kvinnor lägre än i riket. Både kvinnor och män tenderar att starta företag där det egna könet är överrepresenterat. För kvinnor är den vanligaste bolagsformen enskild firma, medan för männen är det aktiebolag.

Trots att det i Örebro län finns en mycket hög andel personer jämfört med andra län, som kan tänka sig att vara kombinator (person som kombinerar en anställning med eget företagande), har vi en relativt låg andel som är just detta. Andelen kvinnor är högre bland kombinatorer i jämförelse med personer som är heltidsföretagare.

Växande företag utvecklar länet

En viktig komponent i nystartade företag är viljan att växa. I Sverige finns överlag relativt låga tillväxtambitioner hos nya och unga företag.

¹ En person räknas som företagsam om personen antingen har en F-skattsedel, eller är delägare i ett aktivt handelsbolag, eller är VD eller ordinarie styrelsemedlem i ett aktivt aktiebolag.

Det finns också i jämförelse med andra länder få tillväxtbolag i förhållande till befolkningsmängd. Kvinnor som driver företag i Sverige är mer positiva till att se sitt företag växa, och ser inte lika många hinder för tillväxt som män. Sett till befintliga företag är det endast två län i Sverige som har en lägre andel företag än Örebro län som vill växa i anställda och omsättning.

Fler företag på en internationell marknad

Konkurrensen från utländska företag visar på en viss ökning under 2000-talet. Under hela den perioden har Örebro län haft färre småföretag som exporterar än riksgenomsnittet.

Örebroregionen följer den nationella trenden de senaste tio åren när det gäller företag där 100 procent av omsättningen utgörs av export (svagt uppgående trend), och för arbetsställen där minst 60 procent av omsättningen går till export (svagt nedåtgående trend). Däremot finns en nedåtgående trend för andelen arbetsställen i länet där minst 20 procent av omsättningen går till export. Här är utvecklingen för riket den motsatta – här finns en uppgående trend över samma tid.

En styrka är att länet har högst andel företag i hela Sverige som ser internationalisering som ett alternativ för företaget. Samtidigt uppger betydligt fler företag än rikssnittet att de upplever hinder för internationalisering. Av länets exporterande företag handlar 50 procent med Norden och 36 procent med övriga Europa. Endast 14 procent har sin marknad utanför Europa.

Ökad digital mognad skapar nya möjligheter

Digitaliseringen är en av de viktigaste tillväxt drivande faktorerna idag. Den innebär en strukturomvandling och förändrar spelreglerna för många företag.

Förändringstakten har accelererat de senaste åren; nya affärsmodeller och finansieringslösningar växer fram i snabb takt och omvandlar, utmanar och utvecklar befintliga branscher och företag.

Avgörande för digitalisering är en god digital infrastruktur. Bredbandstäckningen i Örebro län är idag bland de bästa i landet men en utmaning är att kunna erbjuda stabila bredband överallt. Företag ska kunna bedriva sin digitala verksamhet i både tätort och på landsbygd.

Den digitala mognaden är högre i vissa branscher (IKT, handel, andra tjänsteföretag och tillverkning) medan andra branscher uppvisar en lägre digital mognad (byggindustrin, transport och fastighetsbolag).

Innovationsupphandling - en utvecklingskraft för småföretag

Ibland är de befintliga och tillgängliga lösningarna vid offentlig upphandling inte tillräckligt effektiva, har för låg kvalitet, är för dyra, eller saknas helt. För att klara dagens och morgondagens samhällsutmaningar lyfts ofta betydelsen av innovations- eller funktionsupphandling, där leverantörerna får möjlighet att erbjuda olika lösningar för att uppnå önskat resultat. Offentlig aktörer bär en avgörande roll här och kan frigöra stor entreprenöriell kraft genom att arbeta strategiskt med innovations- och funktionsupphandling som verktyg för att stärka små och medelstora företag.

Ökat kunskapsinnehåll i företag skapar nya värden

Kunskapsnivån i det som produceras i länet kan utvecklas. Bland medarbetarna i företagen i Örebro län har 13 procent (män 11 procent, kvinnor 18 procent och rikssnitt 20,9 procent) minst treårig eftergymnasial utbildning.

Universitetssjukhuset med sin högspecialiserade hälso- och sjukvård utgör ett undantag tillsammans med universitetet och en del nischade exportföretag runt om i länet. Dessa är tillväxtmotorer för hela länet.

Länets samlade utgifter för forskning och utveckling (FoU) har sjunkit de senaste tio åren och Örebroregionen ligger numera på en fjortonde plats, mätt som andel FoU-utgifter av bruttoregionalprodukten (BRP). Det är ett fåtal privata företag som står för 76 procent av FoU-investeringarna i länet och därför varierar investeringarna mycket över tid.

Stärkt investerings- och etableringsarbete

Länets attraktionskraft bekräftas av de senaste årens stora etableringar av centrallager och logistikverksamheter. Att kunna erbjuda Nordens mest centrala geografiska läge med Sveriges största järnvägsknut innebär en konkurrensfördel i arbetet med att attrahera större investeringar.

På Örebro universitet finns numera ett nyinrättat forskningscenter för hållbar logistik. Under flera år har Örebroregionen legat högt på topplistan över Sveriges bästa logistiklägen och 2018 erövrades förstaplatsen.

För att fortsatt vara en attraktiv plats för investeringar och etableringar behöver vi använda länets specifika styrkor i näringslivet som konkurrensfördelar för att attrahera kunskap, talang och kapital. Arbetet med detta underlättas genom det avtal som tecknades 2017 med Business Sweden som möjliggör ett än mer offensivt arbete med länets attraktivitet i ett internationellt perspektiv.

Stärk tillgången till kapital

Företagens förmåga att kunna leva upp till sin potential och i förlängningen skapa positiva samhällsekonomiska effekter är beroende av att de har tillgång till kapital. Unga företag (max 3 år gamla) uppger ofta att tillgången på krediter är ett större hinder för tillväxt än för de etablerade bolagen. Det privata, riskvilliga kapitalet går nästan uteslutande till företag som har en bevisad marknad och återkommande betalande kunder. Det offentliga, tidiga finansieringsformerna har därför en viktig, marknadskompletterande roll.

Vid en jämförelse med regioner med liknande storlek och struktur framgår det tydligt att riskkapitalinvesteringarna i Örebroregionen är få till antalet. Detta gäller särskilt för de investeringar som görs med privat riskkapital.

Det finns en skevhet till fördel för män när det kommer till fördelningen av offentligt kapital mellan könen.

Kvinnor söker generellt mindre belopp än män och får också mindre. Kvinnors ansökningar avslås dessutom i högre utsträckning än mäns. Det finns också studier som visar att kvinnor har större svårigheter än män att få lån till sina affärsidéer. Delvis förklaras detta av branschtillhörighet och företagsstorlek.

Potentiell hållbar tillväxt inom bioekonomin²

Vi står inför en omfattande omställning i samhället för att klara klimatmålet och ett ökat tryck på naturresurser. Denna utmaning kan också ses som en möjlighet för tillväxt i länet. Att ersätta importerade fossila flöden, med biobaserade insatsmedel från jord- och skogsbruk i regionen skulle vara en ekonomisk hävstång och skapa sysselsättning och omsättning.

Klimatutmaningen skapar också goda förutsättningar för innovativa företag med cirkulära affärsmodeller³ på en internationell marknad. Det finns potential att utveckla de branscher och skärningspunkter kopplat till bioekonomisektorn, men det saknas i dagsläget strukturer och institutionella ramar för att fortsatt utveckla bioekonomin i länet.

² En ekonomi där de grundläggande byggstenarna för material, kemikalier och energi kommer från förnybara biologiska resurser.

³ Cirkulära affärsmodeller bidrar till att resurser används effektivt och mängden restprodukter som inte kan återanvändas blir minimal.

Mobiliserande samverkan

För att få kraft i genomförandet av handlingsplanen är samverkan mellan många aktörer på olika beslutsnivåer en förutsättning. Alla behöver tillsammans bidra med kapacitet, kunskap och kompetens i olika roller i genomförandet av handlingsplanen. Det är viktigt att flera aktörer känner ett ägarskap och därmed ett ansvar för genomförandet.

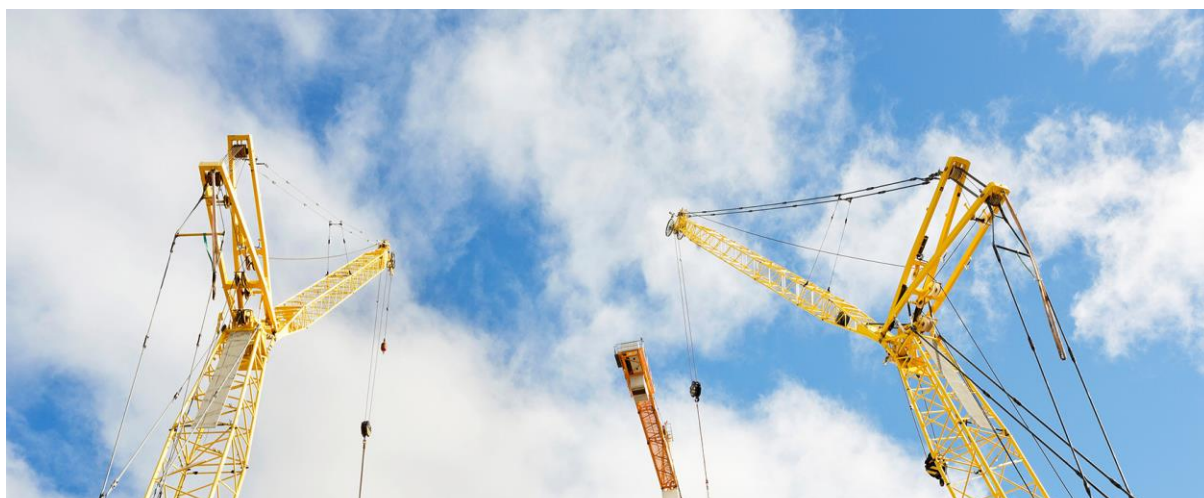
Region Örebro län som organisation har ett regeringsuppdrag som regionalt utvecklingsansvarig. Detta innebär bland annat att ”utarbета och fastställa en strategi för länets utveckling och samordna insatser för att genomföra strategin” (Lagen om regionalt utvecklingsansvar, 2010:638, samt förordningen om regionalt tillväxtarbete, 2017:583).

Region Örebro län ska underlätta och koordinera det regionala tillväxtarbetet genom att skapa förutsättningar för samverkan mellan aktörer.

Länets aktörer stärks genom kunskap, omvärldsanalys, uppföljning och utvärdering. Genom långsiktig finansiering och genom att erbjuda plattformar för samarbete mot länets gemensamma målbilder bidrar Region Örebro län till det regionala tillväxtarbetet.

När Region Örebro län lyckats i uppdraget att ta rollen som samlande, länkande kraft för länets näringsliv och dess centrala aktörer, stärks länets attraktionskraft ur ett näringslivsperspektiv. Med en långsiktig, tydlig ambition att accelerera länets innovativa självbild och entreprenöriella identitet och kommunicera densamma kan samtliga aktörer i samverkan skapa nya värden, bygga samhälle och utveckla länets näringsliv.

Denna attraktionskraft stärks när insatser preciseras och tydliggörs i en gemensam riktning utifrån denna handlingsplan och skapar kraft i aktiviteter och genomförande.

Business Region Örebro

En central del av verksamheten i det operativa regionala näringslivsarbetet sker i Business Region Örebro (BRO) som är ett partnerskap mellan elva kommuner i Örebro län. I BRO ingår Askersund, Hallsberg, Hällefors, Karlskoga, Kumla, Laxå, Lekeberg, Lindesberg, Ljusnarsberg, Nora och Örebro.

Arbetet i BRO håller samman länets kommuner och möjliggör så att hela länet har goda villkor för företagande. Verksamheten bidrar starkt till det regionala tillväxtarbetet genom att verka för att fler företag startar, etablerar sig och växer i regionen.

Verksamheten koncentreras på fem insatsområden: Entreprenörskap, nyföretagande och innovationer, Investering och etablering, Kommunservice, Kompetensförsörjning samt Näringslivsfrämjande utvecklingsarbete. Genom BRO synliggörs länet genom marknadskommunikation.

Tre strategiska inriktningar

För att stärka det starka och utveckla möjligheter för att möta utmaningar som finns i länet så att målen nås, har tre strategiska inriktningar identifierats inom det prioriterade området Näringsliv och entreprenörskap i RUS. Dessa inriktningar innehåller olika insatsområden med ambitionen att stärka näringslivets konkurrenskraft.

1. Skapa ett företagsklimat där entreprenörer har goda förutsättningar att starta, driva och utveckla företag

Det ska vara enkelt att starta, driva och utveckla företag i Örebro län. Det handlar både om god service i kontakter med myndigheter och korta handläggningstider, men också att snabbt få den hjälp som behövs för att ta nästa steg i sitt entreprenörskap. Träffsäker och effektiv rådgivning är också grundläggande för att skapa goda

förutsättningar för entreprenörer att starta driva och utveckla företag. Dagens företagsfrämjande system består av ett begränsat antal aktörer som erbjuder ett antal typer av rådgivning där varje aktör ansvarar för en viss typ av rådgivning.

För att tillgodose nya typer av rådgivning för nya affärsmodeller behöver rådgivningssystemet vara flexibelt och ha ett tydligt kundfokus. Ett sådant system bidrar till att de samlade resurserna används mer effektivt och fördelas till de insatser där de verkligen behövs, till exempel för att öka andelen kvinnor och utrikes födda som startar och driver företag.

En fördel med att tydligare utforma rådgivningssystemet utifrån de faktiska behoven är att bättre kunna parera ökningarna och minskningar i nyföretagarrådgivningen. Chansen ökar också att minska mellankommunala skillnader när det gäller tillgänglighet på rådgivning.

Fler leverantörer bidrar till specialisering och ett högre kunskapsinnehåll inom rådgivningen. Ett kompletterande behovsstyrt rådgivningssystem skulle också innebära ökade chanser för uppföljning och analys av skattefinansierade insatser.

Att arbeta med denna typ av system ställer dock höga krav på information till kunderna om olika rådgivningsalternativ. Att utnyttja och utveckla befintliga digitala plattformar kan vara en effektiv lösning.

På webbsidan verksam.se/orebrolan, en regional digital plattform som lanserades 2017 för att förenkla för entreprenörer, finns samlad information om hur entreprenörer kan ta nästa steg i sitt företagande. Genom sidans matchningstjänst kommer entreprenören direkt i kontakt med mest lämplig person för kostnadsfri rådgivning eller hjälp med finansiering utifrån de behov som matats in i tjänsten. På sidan finns också samlad information om lediga företagslokaler och mark, samt en kalender för företagsrelaterade aktiviteter i länet. Detta är ett uttryck för hur digitala verktyg kan tillgängliggöra rådgivning och information för länets entreprenörer. Digitala plattformar och mötesplatser borde för många entreprenörer på sikt kunna ersätta behovet av personlig rådgivning i ett flertal ärenden.

Att möjliggöra och motivera entreprenörskap hos unga är av flera skäl ett effektivt sätt att långsiktigt möta framtidens utmaningar. Genom att tidigt utveckla entreprenöriella färdigheter som ansvarstagande, kreativitet, nyfikenhet, initiativtagande och samarbete står framtidens generation bättre rustade inför olika tänkbara framtidsscenarier.

Det finns ett mycket positivt samband mellan entreprenörskap i utbildningen och senare entreprenöriellt engagemang. Attityder till entreprenörskap grundläggs tidigt och goda förebilder är viktiga. Entreprenöriella satsningar mot unga tjejer och killar är ett sätt att långsiktigt öka jämställdheten i näringslivet.

Entreprenörskap i form av företagande innebär alltid ett risktagande. Andelen som hävdar att de inte startar företag på grund av rädsla att misslyckas, har ökat under den senaste tioårsperioden. För att på sikt öka andelen som vågar starta företag behöver vi genomföra tidiga attitydförändrande insatser genom att stärka entreprenörskapet hos unga.

Den regionala näringslivspolitikerna måste utformas med mottagarens bästa för ögonen. Företagens och kommunernas behov ska ligga till grund för erbjudandet och att stärka dialogen med länets företag är av stor vikt. Detta sker idag till stor del via de aktörer som bär specifika uppdrag i systemet, men den dialogen behöver bli mer direkt och konstruktiv. Bildandet av ett regionalt näringslivsråd är en lösning.

Entreprenörskap och innovation är centrala funktioner för en omställning till ett mer hållbart näringsliv. Genom att förverkliga och sprida nya idéer som svarar mot de utmaningar som samhället står inför kan nya affärsmöjligheter skapas.

Det finns redan idag en växande efterfrågan på resurseffektiva och miljöanpassade produkter och tjänster. Tillväxtpotentialen inom den cirkulära⁴ och den biobaserade ekonomin bedöms därför vara stor. Än så länge är potentialen relativt outnyttjad i länet, men den är en förutsättning för en framtida miljödriven näringslivsutveckling och global konkurrenskraft. Här är landsbygderna en stor resurs, framför allt för livsnödvändig försörjning av vatten, livsmedel och energi, biobaserade produkter och lokal förädling.

Insatsområden

- Säkerställa en god, rättssäker och effektiv kommunservice
- Utveckla ett kompletterande kundanpassat rådgivningssystem
- Möjliggöra för digitala mötesplatser för entreprenörer
- Stärka entreprenörskapet hos unga, kvinnor och utrikes födda
- Tillsätta ett regionalt näringslivsråd
- Skapa strukturer och institutionella ramar för att utveckla bioekonomin och den cirkulära ekonomin

⁴ I en cirkulär ekonomi designas råmaterial och går till produktion, distribution och konsumtion. Produkter och material samlas in och återvinns för att gå in i ny produktion (återtillverkning) och konsumtion som baseras på återanvändning och reparation.

2. Öka internationaliseringsgraden och kunskapsinnehållet i näringslivet

Globaliseringen av ekonomin innebär både hot och möjligheter. Nya marknader öppnas samtidigt som konkurrensen för företagen hårdnar. Länets företag gynnas av att nå nya marknader och öka exporten. Företag som är internationella har ofta egenskaper som främjar konkurrenskraften i företaget. De samverkar i högre utsträckning, har högre produktivitet och är mer innovativa än övriga företag. Internationella företag har i regel också en högre tillväxtvilja och arbetar mer med produktutveckling än andra företag. Det finns således goda argument för att arbeta aktivt med detta.

I länets regionala exportsamverkan bedrivs aktiv samverkan mellan aktörer som tillhandahåller rådgivning, kapital och nätverk för att främja näringslivets internationalisering. Det samlande erbjudandet kommuniceras på länets sida under www.verksam.se/orebrolan

Regional Exportsamverkan har ett tydligt erbjudande och lyfter goda exempel, visar på internationaliseringens fördelar och möjliggör för nätverkande mellan olika

företag, exempelvis de som redan är internationella och de som står i begrepp att bli det. Att utveckla arbetet som bedrivs inom Regional Exportsamverkan är fortsatt prioriterat för att öka internationaliseringsgraden bland länets företag.

Digitaliseringens möjligheter ritar om kartan, suddar ut gränser och möjliggör för entreprenörskap och företagande i helt nya former. I detta ligger stora möjligheter för länet, vars industri till stor del är traditionell och kan utvecklas mot en ny strukturell inriktning, stärkt av kunskapsutveckling både inom företagen i sig och till exempel genom Örebro universitet där den nya civilingenjörsutbildningen inom datavetenskap nu finns etablerad.

Digital teknik kan bidra till att företag kan förbättra sin produktivitet, nå nya marknader, sänka kostnader, förändra affärsprocesser, skapa nya affärsverksamheter och nya arbetstillfällen. Digitalisering kan även omdefiniera en produkt eller tjänst och på så sätt förskjuta värdeskapandet mellan företag på ett omfattande sätt, däri ligger stora möjligheter för länets industriföretag och tjänsteleverantörer som verkar nära dessa. Digitala lösningar är också ofta förknippade med minskad miljöpåverkan.

För att kunna använda den digitala tekniken behövs stora investeringar och ökad kunskap om vilka möjligheter detta medför. Digitaliseringen ställer höga krav på företagen och få har strategier för hur man anpassar sin verksamhet till detta. Här behövs gemensamma plattformar och satsningar för att höja kunskapen om hur man effektiviserar arbetssätt och skapar nya affärer i kombinationer av olika kompetenser. Ofta handlar det mindre om teknik och mer om att organisera och driva processer för snabb omställning.

Det pågår en rad olika satsningar kopplat till digitalisering i företag. Det är viktigt att ta tillvara på erfarenheter och kunskaper från både pågående och tidigare insatser för att utforma kommande initiativ.

Innovationsupphandling är ett effektivt sätt att möta samhällsutmaningar. En fördel med upphandling av funktion, snarare än färdiga lösningar enligt detaljerade specifikationer, är att det skapas ett större utrymme för kreativitet och innovation hos leverantören. Den finns en stor potential i att öka innovationsgraden i den reguljära upphandlingen för ökade affärsmöjligheter för många, framför allt mindre, företag som i dag har svårt att få ut nya produkter och tjänster på marknaden. Offentliga aktörer har en viktig roll som första kund och referensobjekt för många företag.

Även de offentliga verksamheterna tjänar på innovationsupphandling. En upphandling av funktion leder till nytänkande och förnyelse.

Nytan med innovationsupphandling är också ökad måluppfyllelse för offentlig sektor. Innovationsupphandling ställer dock krav på att administrationen kring upphandlingen inte blir för omfattande och svår för det mindre företaget.

För att arbeta långsiktigt med att öka innovationskraften i länets företag har Örebroregionen en strategi för Smart Specialisering⁵. Den innebär att kunskapsutveckling i två prioriterade områden vid Örebro universitet kan skapa nyttor i länets näringsliv. Genom att stötta kunskapsutveckling i världsklass utvecklas befintliga och skapas nya värden i länets företag mot ökad konkurrenskraft och organisationer mot ökat värdeskapande.

⁵ Smart specialisering är en strategisk modell för specialisering av utvecklingsaktiviteter som ska bidra till ekonomisk utveckling och omställningsförmåga. Den pekar ut riktningar för hur betydelsefulla nischer i den regionala ekonomin kan utvecklas, exempelvis genom att koppla ihop dem med ledande regionala kunskapsområden.

Bredden i länets näringsliv lyfts av satsningar på spets som skapar nya nischer och marknader. När kunskapsinnehållet i länets företag ökar, skapas nya affärer och nya flöden som bidrar till utveckling. För att detta ska kunna ske behöver möten mellan det offentliga, akademi och näringsliv ske, där små och nya företag kan hitta utvecklingskraft i projekt och initiativ tillsammans med stora etablerade företag. Då en kunskapsökning av innehållet i våra näringslivsstrukturer skapas, till nytta och värde för hela länet.

Insatsområden

- Vidareutveckla Regional Exportsamverkan
- Stärka digitaliseringen i små och medelstora företag
- Underlätta för småföretag att delta i innovationsupphandling
- Stärka innovationskraften i länets företag genom koppling till forskning inom innovationsstrategins prioriteringar

3. Underlätta för fler etableringar, investeringar och finansieringsmöjligheter

Förmågan att attrahera större etableringar och behålla investeringar i olika branscher är avgörande för att kunna generera tillväxt i länets näringsliv. Nordens mest centrala geografiska läge med Sveriges största järnvägsknut behöver kompletteras av ytterligare konkurrensfördelar för att på sikt säkerställa länets attraktivitet.

Sedan flera år tillbaka driver Business Region Örebro ett proaktivt etableringsarbete för att attrahera utländska företag att investera och etablera sig i vårt län. Tillsammans med bland andra Business Sweden och Stockholm Business Alliance marknadsförs hela länet som investeringsobjekt, där särskilt fokus ligger på länets industristrukturer och logistikverksamhet. Arbetet att ytterligare stärka den nationella och internationella kännedomen om länets styrkeområden behöver prioriteras.

Att stärka offertberedskapen för att tillsammans stå rustade vid större förfrågningar är viktigt. Att aktivt söka upp utvalda företag för att attrahera dessa till länet möjliggör för en önskad branschbredd och näringslivsstrukturer. Det är därför viktigt att ta lärdom av uteblivna etableringar för att förbättra erbjudandet nästa gång. En viktig del i arbetet är även att jobba med de befintliga utlandsägda företagen i syfte att behålla dem i länet.

Ett väl fungerande kapitalförsörjningssystem behövs för att företag ska kunna växa. Det offentliga har en viktig roll att fylla som marknadskompletterande aktör inom idé- och företagsfinansiering. Denna typ av finansiering fokuserar på tidiga skeden, där risken är som störst och företag ofta har svårt att attrahera privat kapital. Det offentliga riskkapitalet behöver matchas med de flöden som skapar nya idéer och växande företag.

Ökad kunskap om mäns och kvinnors företagande är nödvändigt för att jämma ut de påvisade skillnaderna i fördelningen av offentligt kapital mellan könen.

Ofta är det felaktiga föreställningar om mäns och kvinnors företagande som ligger bakom. Forskning visar att det snabbaste sättet att stimulera kvinnors företagande är att se till att kvinnors finansieringsansökningar i högre grad hanteras av andra kvinnor.

Det finns idag ett flertal olika sätt, både privata och offentliga, att finansiera företagssatsningar. Det handlar både om startkapital för nya företag och utvecklings- och tillväxtkapital för etablerade företag som vill växa. För att kunna identifiera behov och åtgärda glapp i dessa finansieringsmöjligheter behöver vi öka vår kunskap och genomföra kartläggningar och behovsanalyser av kapital i företagens olika skeden. För att entreprenörer snabbt ska kunna hitta lämplig finansiär för just sin verksamhet, behövs en effektiv kommunikation av länets samlade erbjudande.

Insatsområden

- Förstärka och utveckla det strategiska investerings- och etableringsarbetet
- Stärka den nationella och internationella kännedomen om länets styrkeområden och innovationsstrategins prioriteringar
- Underlätta företagens kapitalförsörjning
- Arbeta långsiktigt och strategiskt med finansieringslösningar

Region Örebro län